

ביירות, עם ביירות: יומן רישומים ב־1984. בשנה זו הציג סדרת ציורים בתערוכתו "ציור עתות קריסה" בגלריה גבעון בתל אביב. עבודות אלו, תיאר קופפרמן, ביטאו עבורו את רוח התקופה שבה נוצרו, תקופה של קריסה.¹⁶

תקופה של קריסה, לדבריו, היא תקופה של מלחמה, של מוות והרג, ומאופיינת בהזדהות עם קורבנות באשר הם ללא הבדלי דת, חברה, שיוך אתני או גאוגרפי. הקריסה, על רכדיה המבניים, גופניים, כמו גם הרגשיים והרעיוניים כמוה כזיכרון. עבור טוביאס, מיצב הקיר נושא זיכרון הסופח אל תוכו תהליכים שונים של קריסה, זיכרון שאת השראתו שאבה מאלמנטים אדריכליים ומבניים עתיקי יומין ממרחב העבודה של קופפרמן באטלייה בקיבוץ: אמת המים העות'מנית, שהקיבוץ מזוהה עמה,¹⁷ ומערת הקבורה הביזנטית המצוירת ומוסתרת במבנה סגור ואטום. האלמנט המבני המרכזי של אמת המים ושל סידור הקברים במערה היא מערכת קשתות צמודות היוצרות קו עמודים מתמשך, מערך קווי של צירים ישרים ומקבילים החוזרים על עצמם. מערך קווי דומה ניכר גם במבנה האלמנטים המרכיבים את החפצים העשויים ברזל חלוד, שקופפרמן נהג לאסוף מרחבי הקיבוץ ולהציב באטלייה. המערך הצירי הרפטיבי המאפיין את החפצים והמבנים – ציר אחד מתוך כפולת הצירים שבגרדי (שתי וערב) – הוא אחד המאפיינים הבולטים ביותר בגוף העבודה של קופפרמן, ובעקבותיו אצל טוביאס, אשר מגשימה אותו בדימויים פיזיים-גופניים, בעיקר מבנה הצלעות האנושי. הצורך הפיזי-קיומי בנשימות חוזרות ונשנות, בשאיפות המרחיבות את בית

מיצב מותאם מקום

"מ.ק.: נשאלתי: הכל קורס תחתיו? הכל מתמוטט?
לא. לא הכל ולא בכל מקום. אבל הרבה. מספיק כדי
שה'קריסה' תצוין כמאפיינת את הזמן הזה. כזאת
תחושתו".¹⁴

מול הכניסה לחלל התצוגה ניצב קיר שאפשר להקיפו מכל צדדיו. פני השטח שלו בחזיתו לבנים וחלקים, ובמרכזו מגרעת חצובה ומפוסלת דמוית מערה או בור, מוקפת רישומי מים נעלמים על סף נראים, שצוירו בפיגמנט שחור מדולל; צדו האחורי חשוף, מעיד על הקונסטרוקציה וחומרי הגלם שבנו אותו, כאשר חלקו העליון מכותר בענפים יבשים. הקיר – מעשה ידיה של מיכל סופיה טוביאס – הוא מיצב מותאם מקום, שנבנה במיוחד עבור התערוכה.

כותרת המיצב – קיר 2# (עתות קריסה) – מרמזת על פיצול קריאתו. החלק הראשון מתייחס למאפייניו הפיזיים ולהיותו חלק מסדרה, סדרת קירות גבס לבנים שבונה האמנית תוך התערבות בפני השטח שלהם על ידי פעולות פיסוליות מנוגדות: ריקון, גריעה או קימוט מול הוספה של רישומים, גם אם שקיפותם מרחיקה אותם ממקורם הנרטיבי ואף מעלה על הדעת את שאיפתו המכוננת של קזימיר מלביץ' אל ה"לא כלום".¹⁵ החלק השני של הכותרת מתייחס לעבודות של קופפרמן מהמחצית הראשונה של שנות ה-80. ב־1982 יצר קופפרמן סדרת רישומים בעקבות אירועי סברה ושתיילה ופרסם אותם באלבום עם ביירות, אחרי

מיכל סופיה טוביאס
 קיר #2 (עותות קריסה), 2018
 עץ, גבס, רשת לולים, יוטה, ברזל, שקי חצץ,
 בקבוקי פלסטיק, ענפים, מים, פיגמוט וצבע סיד.
 מיצב מותאם מקום
 48x360x240